

Raadscommissie Stadsontwikkeling en Beheer

Portefeuillehouder: Heleen Keur

Van team: Team Bestuur & Organisatie

Adviseur: Ben Looije

E-mail: b.looije@denhelder.nl

Classificatie: **Openbaar**

Kenmerk: **2021-016291**

Begrotingswijziging: **Nee**

Onderwerp: Voorstel tot vaststellen Regionale Energie Strategie Noord-Holland Noord

Publiekssamenvatting:

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat 30 energieregio's in Nederland een Regionale Energiestrategie (RES) opstellen. Noord-Holland Noord (NHN) is een van de 30 energieregio's. De energieregio's maken in de RES afspraken om in 2030 samen 35 terawattuur (TWh) aan grootschalige hernieuwbare elektriciteit op land op te wekken. Ook wordt in de Regionale Structuur Warmte (RSW) toegewerkt naar het maken van afspraken over de inzet van regionale duurzame warmtebronnen.

De RES 1.0 is een actualisatie, verdieping en concretisering van de concept-RES (april 2020). De gemeenteraad heeft input gegeven door middel van de wensen en bedenkingen naar aanleiding van de concept-RES. Na besluit door de gemeenteraad kan de RES 1.0 NHN worden aangeboden aan het nationaal Programma RES, het Planbureau voor de leefomgeving voor doorrekening en kan aan de stuurgroep RES NHN de opdracht gegeven worden om een regionale uitvoeringsprogramma op te stellen. Wijzigingen in het RES-document kunnen niet eerder dan in de RES 2.0 worden verwerkt.

Geadviseerd besluit

1. de RES 1.0 van de energieregio Noord-Holland Noord, voor zover deze betrekking heeft op het grondgebied van de gemeente Den Helder, vast te stellen en de RES 1.0 als resultaat uit het regionale proces ook namens de gemeente Den Helder, aan te bieden aan het Nationaal Programma RES. Met als uitgangspunten:

- de ambitie van de regio Noord-Holland Noord, en daarmee bij te dragen aan de landelijke opgave van 35 TWh hernieuwbare energie in 2030;
- de kaart met globale zoekgebieden voor opwek van grootschalige wind- en zonne-energie daarvoor als uitgangspunt te hanteren;
- in te zetten op het realiseren van het Buitendijkse Plan Duurzaam Leefbaar, samen met Rijk, provincie en betrokken gemeenten en dit onderdeel te laten zijn van de RES 1.0;

2. De uitkomsten van de RES 1.0, die effect hebben op de gemeente Den Helder, mee te nemen bij de uitwerking van de uitvoeringsinstrumenten voor omgevingsbeleid.

Bijlagen

1. RES 1.0 NHN - def 2 april 2021.pdf
2. Bijlage 4. Netimpactanalyse.pdf
3. Katern - Thematafels - NHN.pdf
4. Katern - Innovatie - Noord .pdf
5. Katern - Rollen, beleidskaders en instrumenten overheden - NHN.pdf
6. Katern - RES 1.0 - MER en milieueffecten - NHN.pdf
7. Katern - Energie-infrastructuur - Noord.pdf

8. Katern - RES-proces van startnotitie tot RES 1.0 - NHN.pdf
9. RES 1.0 - def - tekeningen.pdf

Raadsvoorstel:

Aanleiding en context

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat 30 energieregio's in Nederland een Regionale Energiestrategie (RES) opstellen. Noord-Holland Noord (NHN) is een van de 30 energieregio's. De energieregio's maken in de RES afspraken om in 2030 samen 35 terawattuur (TWh) aan grootschalige elektriciteit op land op te wekken. Ook wordt in de Regionale Structuur Warmte (RSW) toegewerkt naar het maken van afspraken over de inzet van regionale duurzame warmtebronnen.

De RES 1.0 is een actualisatie, verdieping en concretisering van de concept-RES (april 2020). U heeft als gemeenteraad op 28 september 2020 uw input gegeven door middel van de wensen en bedenkingen naar aanleiding van de concept-RES. Na besluit door uw raad kan de RES 1.0 NHN worden aangeboden aan het nationaal Programma RES, het Planbureau voor de leefomgeving voor doorrekening en kan aan de stuurgroep RES NHN de opdracht gegeven worden om een regionale uitvoeringsprogramma op te stellen. Wijzigingen in het RES-document kunnen niet eerder dan in de RES 2.0 worden verwerkt, medio 2023.

Doelen en resultaten

Het raadsbesluit reikt voor wat betreft de kaarten alleen over het grondgebied van de gemeente. U neemt een besluit over de RES 1.0 en de doorwerking daarvan in het omgevingsbeleid. De netimpactanalyse, hoofdstuk 8 en de katernen geven achtergrondinformatie. Hierover vindt geen besluitvorming plaats. De RES1.0 helpt om de doelstellingen voor klimaatneutraliteit te verwezenlijken. En draagt bij aan de landelijke opgave.

Voor Den Helder zijn drie zoekgebieden aangeduid:

- Zon Haven e.o. inclusief Kooyhaven
- Zon op grote dakvlakken en boven parkeerterreinen
- Kleine windturbines op agrarische erven

De ambitie van de RES Noord-Holland Noord heeft geresulteerd in de 45 zoekgebieden voor zonne- en/of windenergie zoals deze zijn opgenomen op de kaart van de RES 1.0:

- | | |
|-----------------------------------|----------|
| • Zoekgebieden tellen op tot | 1,50 TWh |
| • Bestaande opwek in de regio | 2,08 TWh |
| • Ambitie van Noord-Holland Noord | 3,6 TWh |

Kaders en omstandigheden

In het RES-proces van Noord-Holland Noord wordt interbestuurlijk samengewerkt tussen de 18 gemeenten, de provincie en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. De deelnemende overheden behouden daarin de eigen rol van het bevoegd gezag. In het proces om te komen tot de RES 1.0 heeft gemeente Den Helder reeds een aantal besluiten genomen:

- Op 7 oktober 2019 heeft de gemeenteraad de Startnotitie RES NHN vastgesteld, met daarin de kaders voor het RES-proces.
- Op 21 april 2020 heeft het college besloten de concept-RES NHN vrij te geven voor deelnemers en betrokkenen in het RES-proces, zodat zij door middel van een digitale consultatie in de periode van 24 april tot eind september hun reactie konden geven op de voorlopige concept RES-NHN.
- Op 14 juli 2020 heeft het college de *concept-RES NHN* vastgesteld /ingestemd met de concept-RES NHN, en deze aan u voorgelegd voor het uiten van wensen en bedenkingen. Ook heeft het college ingestemd om de concept-RES NHN aan de bieden aan het Nationaal Programma voor doorrekening en advies.
- Op 28 september 2020 heeft de raad besloten over zijn wensen en bedenkingen naar aanleiding van de concept-RES.

- Op 15 december 2020 heeft het college de reactienota vastgesteld, met daarin de voorgestelde wijzigingen voor de RES 1.0, naar aanleiding van de uitkomsten van de digitale consultatie en de wensen en bedenkingen.

Het proces RES is ingebed in het heldere programma Energie neutraal, Duurzaamheid en Klimaat. In de raadscommissie Stadsontwikkeling en Beheer is op 14 april 2021 een toelichting gegeven over de activiteiten, resultaten en het proces.

Argumenten en alternatieven

Er zijn kansen op het IJsselmeer. West-Friesland, de Kop en de provincie dagen het Rijk uit om samen het plan *Duurzaam Leefbaar* te realiseren, waarbij natuurontwikkeling met zonne-atollen wordt gecombineerd in de Wieringerhoek van het IJsselmeer. De opbrengst van deze locatie komt dan boven de gestelde ambitie van de regio Noord-Holland Noord. Omdat dit initiatief stapje voor stapje moet worden uitgewerkt en er nog veel onzekerheden zijn, acht de regio het te voortvarend om de potentiële opbrengst van (voorzichtig ingeschat op 1,1 TWh) toe te voegen aan de ambitie voor 2030.

Het RES-proces is geen blauwdruk maar een dynamisch proces en de RES 1.0 geeft een tussenstand weer: het is een momentopname. In de [online RES-viewer](#) wordt de actuele stand van de zoekgebieden bijgehouden. In de verdere uitwerking van de zoekgebieden zal worden gezocht naar de meest optimale oplossingen, gezien vanuit draagvlak, ruimtelijke inpassing, relatie met andere opgaven en systeemefficiëntie. Hierdoor kunnen zoekgebieden worden aangepast, afvallen of worden toegevoegd. Als zoekgebieden afvallen of kleiner worden, dan blijft de ambitie van de regio in stand. Nieuwe initiatieven worden (los van besluitvorming over de RES) voorgelegd aan raad of college. Na vaststelling worden ze meegeteld in de RES 2.0. Ook nieuwe technieken of innovaties kunnen een rol gaan spelen. Daarom wordt de RES iedere twee jaar geactualiseerd.

Naast de RES 1.0 zijn er producten en analyses gemaakt en samenwerkingen ontstaan die gaan helpen om de zoekgebieden verder uit te werken en de RES tot uitvoering te brengen, weergegeven in de bijlagen.

Bestuurlijke vernieuwing

Het participatieproces met bewoners had een focus gericht tot algemene informatie over de RES omdat het zoekgebied Haven e.o. zich buiten de woonomgeving bevindt. Voor het zoekgebied Haven e.o. zijn thematafels gehouden met stakeholders. Voor de komende onderzoeken naar zon op grote daken en zon op parkeerterreinen is participatie het uitgangspunt.

Het bod en de zoekgebieden van de RES zijn de uitkomst van een intensief participatieproces van de afgelopen twee jaar. Voor een referendum is daarom niet gekozen. Er is bottom-up verkend wat de mogelijkheden voor zonne- en windenergie op land zijn. Tijdens het proces tot aan de RES 1.0 zijn onderzoeken gedaan, scenario's verkend, effecten onderzocht, veel webinars en bijeenkomsten georganiseerd over de (on)mogelijkheden van zonne- en windenergie op land in de regio. In het katern 'RES-proces: van startnotitie tot RES 1.0' is een uitgebreide beschrijving van het doorlopen participatieproces opgenomen. Participatie stopt niet maar blijft doorlopen richting de RES 2.0 én op (lokaal) projectniveau. Het is aan initiatiefnemers om onder regie van de gemeente samen met belanghebbenden de zoekgebieden verder uit te werken. Lokale participatie is daarin een gezamenlijke verantwoordelijkheid, en sluit aan op wat overheden rond participatie moeten regelen (in de geest van de Omgevingswet).

Duurzaamheid

De RES 1.0 is een uitwerkingsonderdeel van het klimaatakkoord bedoeld voor de eerlijke verdeling van lusten en lasten bij de opwek van hernieuwbare energie en is onderdeel van het programma Energie, Duurzaamheid en Klimaat.

Financiële consequenties

Het budget voor het regionale RES-proces en de ondersteuning door de programmaorganisatie RES NHN is tot de RES 1.0 geborgd door een landelijke en provinciale bijdrage. Het is de wens van de

betrokken overheden om de regionale ondersteuningsstructuur voor de RES voort te zetten tot aan 2025. Een besluit over een rijksbijdrage is aan het nieuwe kabinet en wordt niet eerder dan in de tweede helft van 2021 verwacht. Eind 2021 wordt een besluit genomen over het regionaal uitvoeringsprogramma.

Door de provincie Noord-Holland is een voorstel gemaakt voor een overbruggingsperiode van 1/6/2021 tot 1/1/2022. In die periode zal het huidige programmateam enerzijds een uitvoeringsprogramma opstellen voor Noord-Holland Noord en -Zuid en anderzijds de deelregio's ondersteunen bij de uitvoering van de RES. Voorwaarde is gesteld dat de betrokken gemeentes en waterschappen hun bijdrage in natura leveren, bijvoorbeeld door bestuurlijke- en ambtelijke bijdrage.

Juridische risico's

- Juridische status RES: De in de RES 1.0 gemaakte afspraken krijgen pas een juridische status als deze worden uitgewerkt en vastgesteld in omgevingsrechtelijke instrumenten (het omgevingsbeleid). Er is daarom geen mogelijkheid tot beroep en bezwaar op de RES.
- MER-plicht: de RES is niet plan-mer-plichtig op grond van het Nederlandse recht. Er is nog geen jurisprudentie of de RES op grond van de Europese Strategische Milieu Beoordeling (SMB-Richtlijn) mer-plichting is. Daarom heeft de energieregio deelgenomen aan een landelijke pilot en is op basis van de concept-RES NHN advies gevraagd aan de 'Commissie voor de MER', om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de vereisten van een plan-mer, zonder deze formeel te doen. In het katern 'MER en milieueffecten' wordt hier dieper op ingegaan.
- Verdrag van Aarhus: er is geen jurisprudentie wat betreft de inspraakverplichtingen voor de RES volgens van het Verdrag van Aarhus. In het katern 'RES-proces: van startnotitie tot RES 1.0' is beschreven wanneer en op welke manier participatie is georganiseerd tijdens het RES-proces.

Uitvoering en planning

De in de RES 1.0 gemaakte afspraken worden, met inachtneming van de door u mogelijk ingediende moties en/of amendementen, door het college uitgewerkt en vastgesteld in de uitvoeringsinstrumenten van het gemeentelijk omgevingsbeleid, zoals de omgevingsvisie, het omgevingsplan en de omgevingsvergunning(en). Er wordt toegewerkt naar haalbare projecten met draagvlak en vergunningverlening in 2025.

Bij de uitwerking van de RES in de uitvoeringsinstrumenten van het omgevingsbeleid, vindt de integrale afweging plaats van alle ruimtelijke opgaven. Er is in het RES-proces veel voorwerk gedaan, wat helpt bij het maken van integrale afwegingen in het omgevingsbeleid, een voorbeeld hiervan is het advies van de Commissie MER. (zie katern).

Wijzigingen in het RES-document kunnen niet eerder dan in de RES 2.0 worden verwerkt. De RES 1.0 wordt op 9 juli 2021, samen met eventuele moties en amendementen, aangeboden aan het Nationaal Programma RES en het Planbureau voor de Leefomgeving voor doorrekening.

Daarnaast wordt er een plan gemaakt voor een regionaal uitvoeringsprogramma, waarvoor na de zomer input bij u wordt opgehaald.

Voor de RES geldt de volgende tijdslijn, zoals opgenomen in de landelijke '*handreiking regionale energiestrategie (okt 2019)*':

- | | |
|------------------|--|
| • 1 oktober 2020 | opleveren concept-RES |
| • 1 juli 2021 | opleveren vastgestelde RES 1.0 |
| • 1 juli 2023 | opleveren RES 2.0, tussentijds ijkmoment van de RES |
| • 1 januari 2025 | omgevingsvergunningen voor zon- en windprojecten zijn verleend |
| • 1 juli 2025 | opleveren RES 3.0, tussentijds ijkmoment van de RES |
| • 1 januari 2030 | 35 TWh hernieuwbare elektriciteit op land is gerealiseerd. |

Communicatie

De website en nieuwsbrief van de energieregio NHN zijn het centrale communicatiemiddel. Op de website zijn alle documenten gepubliceerd, waaronder de startnotitie, fotodocumenten, scenario's, concept-RES en de reactienota. U kunt hier kennis van nemen via: www.energieregionhn.nl. U kunt zich ook [inschrijven voor de nieuwsbrief](#).


Bijlagen

- Regionale Energiestrategie Noord-Holland Noord 1.0. (vanaf 21 april op www.energieregionhn.nl)
- Overige documenten (hierover vindt geen besluitvorming plaats):
 - Netimpactanalyse Liander
 - Katern: Thematafels
 - Katern: Rollen, beleidskaders en instrumenten overheden
 - Katern: RES-proces, van startnotitie tot RES 1.0
 - Katern: Innovatie
 - Katern: MER en milieueffecten
 - Katern: Energie-infrastructuur
 - overzicht zoekgebieden
 - concept persbericht RES NHN (21 april 2021)

Den Helder, 20 april 2021

Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

burgemeester
J.A. (Jan) de Boer MSc.



secretaris
R.M. (Robert) Reus



Raadsvergadering d.d.	
Besluit nummer	2021-016291
Onderwerp	Voorstel tot vaststellen Regionale Energie Strategie Noord-Holland Noord

De raad van de gemeente Den Helder;

gelezen het raadsvoorstel van het college van burgemeester en wethouders van Den Helder van 20 april 2021,

besluit:

1. de RES 1.0 van de energieregio Noord-Holland Noord, voor zover deze betrekking heeft op het grondgebied van de gemeente Den Helder, vast te stellen en de RES 1.0 als resultaat uit het regionale proces ook namens de gemeente Den Helder, aan te bieden aan het Nationaal Programma RES. Met als uitgangspunten:

- de ambitie van de regio Noord-Holland Noord, en daarmee bij te dragen aan de landelijke opgave van 35 TWh hernieuwbare energie in 2030;
- de kaart met globale zoekgebieden voor opwek van grootschalige wind- en zonne-energie daarvoor als uitgangspunt te hanteren;
- in te zetten op het realiseren van het Buitendijkse Plan Duurzaam Leefbaar, samen met Rijk, provincie en betrokken gemeenten en dit onderdeel te laten zijn van de RES 1.0;

2. De uitkomsten van de RES 1.0, die effect hebben op de gemeente Den Helder, mee te nemen bij de uitwerking van de uitvoeringsinstrumenten voor omgevingsbeleid.

Aldus besloten in de raadsvergadering van